

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6SŽk/41/2020
Identifikačné číslo spisu: 3019200330
Dátum vydania rozhodnutia: 20.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:3019200330.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Z. A., bytom N. - C. X, S. proti žalovanému: Okresný úrad Trenčín, odbor výstavby a bytovej politiky, Hviezdoslavova 3, Trenčín, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-TN-OVBP2-2019/002276-4Kr zo dňa 26.04.2019 a iné, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11S/118/2019-162 zo dňa 16.07.2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) napadnutým uznesením č.k. 11S/118/2019-162 zo dňa 16.07.2020 postupom podľa § 98 ods. 1 písm. f/, g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) odmietol žalobu.
2. V odôvodnení uznesenia uviedol, že ide o všeobecnú správnu žalobu podľa § 177 a nasl. SSP, v ktorom konaní žalobca, ktorý nemá vysokoškolské právnické vzdelanie II. stupňa, musí byť zastúpený advokátom, a to už pri podaní žaloby.
3. Správny súd preto vyzval žalobcu uznesením sp.zn. 11S/118/2019-114 zo dňa 09.01.2020, aby súdu predložil doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní, vzhľadom na skutočnosť, že žaloba nebola spísaná advokátom a žalobca nepredložil plnú moc na zastupovanie advokátom.
4. Vo vyjadrení doručenom súdu dňa 28.01.2020 žalobca uviedol, že žaloba bola spísaná advokátom a bol zastúpený advokátom pod sp.zn. 13S/47/2010, teda ešte v roku 2010 a žalobu podal aj proti rozhodnutiu Krajského stavebného úradu zn. KSU-2010-609/2969-2/Kš zo dňa 20.07.2010. Uvedené

konanie bolo rozhodnutím Krajského súdu Trenčín č.k. 13S/47/2010 zo dňa 01.03.2011 zastavené z dôvodu, že podľa § 248 písm. a/ OSP rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania, nemôžu byť predmetom preskúmania súdom. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 26.04.2011.

5. Z obsahu administratívneho spisu krajský súd zistil, že rozhodnutie, ktorým prednosta okresného úradu zamietol námietku zaujatosti zamestnanca P. Z. S. a rozhodnutie, ktorým zamietol námietku zaujatosti zamestnanca P. Z. E. sú podľa § 7 písm. e/ SSP správne akty orgánov verejnej správy, ktoré majú procesnú povahu, ktorými sa priamo nezasahuje do subjektívnych práv účastníkov konania a ktorých súdny prieskum je možný len v rámci hodnotenia zákonnosti postupu správneho orgánu v konaní o veci samej. Z tohto dôvodu správny súd žalobu v časti podanú proti rozhodnutiam Okresného úradu Trenčín č. OU-TN-OVBP-2018/022474-2 zo dňa 10.08.2018 a č. OU-TN-OVBP2/2019/2276-7 zo dňa 01.04.2019 odmietol ako neprípustnú.

6. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa ustanovenia § 170 písm. a/ SSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak žaloba bola odmietnutá.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenia

7. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca bez právneho zastúpenia v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby kasačný súd rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. e/, f/, g/, h/ a j/ SSP. Súčasne požadoval náhradu trov konania vo výške 100 %.

8. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti uviedol, že nesúhlasí s rozhodnutím krajského súdu, ktoré porušuje právo na spravodlivé a nezaujaté konanie tým, že nebol preskúmaný skutkový stav opísaný v žalobe. Žaloba bola písaná advokátkou JUDr. Žedényiovou pod sp.zn. 13S/47/2010.

9. Namietal nezákonnosť rozhodnutia Okresného úradu Trenčín č. OU-TN-OVBP2-2018/022474-2 zo dňa 10.08.2018 a mal za to, že prednosta okresného úradu sa vydaním tohto rozhodnutia dopustil trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa.

10. V kasačnej sťažnosti ďalej vyjadroval nespokojnosť s celkovým priebehom rozhodovania v jeho veciach zo strany správnych orgánov a súdu a namietal porušovanie viacerých práv.

11. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom krajského súdu a navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť.

12. Súčasťou súdneho spisu je aj ďalšie vyjadrenie sťažovateľa.

III.

Konanie na kasačnom súde

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP), bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

14. Z obsahu spisového materiálu kasačný súd zistil, že sťažovateľ dňa 19.07.2019 doručil krajskému súdu ním spísanú žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodnutí žalovaného č. OU-TN-OVBP2-2019/002276-4Kr zo dňa 26.04.2019, OU-TN-OVBP2-2018/022474-2 zo dňa 10.08.2018, OU-TN-OVBP2/2019/2276-7 zo dňa 01.04.2019, rozhodnutia mesta Púchov OVIŽPaSÚ/2018/969/4795-TS1-20-PEC zo dňa 13.04.2018, rozhodnutia Krajského stavebného úradu č. KSU-2010-609/2969-2/Kš zo

dňa 20.07.2010, Oznámenia mesta Púchov č. Výst. 2009/01207-TF3-A/10-ZH zo dňa 02.04.2009. Uvedené rozhodnutia žiadal zrušiť z dôvodu nezákonnosti.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

15. Podľa § 49 ods. 1 a 2 SSP žalobca musí byť v konaní pred správnym súdom zastúpený advokátom; to neplatí, ak má žalobca, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie žaloby. Splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť. Žalobca nemusí byť zastúpený podľa odseku 1

a) vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu podľa § 12,

b) v konaní podľa § 6 ods. 2 písm. b/ až e/, g/ a i/,

c) v konaní o správnej žalobe vo veciach slobodného prístupu k informáciám podľa osobitného predpisu,

d) ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.

16. Podľa § 98 ods. 1 písm. f/ SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak žalobca nebol pri jej podaní zastúpený podľa § 49 ods. 1 alebo § 50.

17. Správny súdny poriadok stanovil ako procesnú podmienku konania pred správnym súdom povinné právne zastúpenie advokátom počas celého konania s niektorými výnimkami zakotvenými v ustanovení § 49 ods. 2 SSP, pričom oproti predchádzajúcej právnej úprave výslovne ustanovil, že táto povinnosť sa vzťahuje aj na spísanie žaloby.

18. Procesnou podmienkou povinného právneho zastúpenia sa zaoberal kasačný súd napr. v rozhodnutí sp.zn. 1Sžfk/72/2017 z 30.01.2018, v ktorom k úprave povinného zastúpenia žalobcom podľa Správneho súdneho poriadku uviedol: „Zákonodarcia zakotvil uvedené povinné zastúpenie s cieľom zabezpečiť aj týmto spôsobom zdokonalenie správneho súdnictva v Slovenskej republike (viď všeobecná časť dôvodovej správy k návrhu zákona) prostredníctvom takých procesnoprávných inštitútov, ktoré umožnia čo najviac sa priblížiť k ideálu rýchlej a spravodlivej ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov konania za predpokladu zodpovedného prístupu subjektov k súdному konaniu a vytvoriť tak priestor pre kvalitnejšie súdne rozhodnutia. S uvedeným nevyhnutne súvisí aj ďalší cieľ, a to zlepšiť vymožiteľnosť práva judikovaného v civilnom súdnom konaní, čo predpokladá vytvorenie efektívnych inštitútov procesu v správnom súdnictve, čo v osobitnej časti dôvodovej správy objasňuje najmä tým, že v správnom súdnictve je značne obmedzená možnosť zmeny žaloby po uplynutí lehoty na jej podanie, a preto je pre rozhodovanie správneho súdu určujúci práve obsah žaloby (rozsah a dôvody), pričom samotné zastupovanie na pojednávaní je v podstate sekundárne.“

19. Pre kasačný súd je nepochybné, že povinné zastúpenie advokátom je jedným z vyššie uvedených procesnoprávných inštitútov, ktoré majú priblížiť správne súdnictvo k ideálu rýchlej a spravodlivej ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov konania tým, že právne služby poskytnuté advokátom so štandardom uvedeným v § 18 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov zabezpečia najmä vysokokvalifikované a profesionálne spísanie žaloby vrátane koncipovania žalobných bodov podľa § 182 ods. 1 písm. e/ SSP a následne prispajú k efektívnemu vedeniu súdneho prieskumu.

20. Účelom povinného právneho zastúpenia je týmto spôsobom zabezpečiť účinnú ochranu práv a záujmov účastníkov v konaní pred správnym súdom, kde sa spravidla riešia zložité právne otázky z rozsiahlej oblasti správneho práva, na ktoré účastník nedostal v administratívnom konaní pre neho uspokojivú odpoveď.

21. Z jednoznačnej formulácie zákonnej požiadavky na zastúpenie advokátom aj na spísanie žaloby je nutné potom vyvodiť, že preukázanie splnenia tejto procesnej podmienky musí vyplývať už z podanej

správnej žaloby a jej povinných príloh. Skutočnosť, že žalobu spísal advokát, má byť zrejماً už z jej samotného písomného vyhotovenia, v ktorom advokát, ktorý je poverený žalobcom na vypracovanie žaloby, pripája v súlade s odbornou starostlivosťou svoje identifikačné údaje.

22. Ak z písomného vyhotovenia správnej žaloby a jej príloh, prípadne z ďalších súdu doložených listín nevyplýva, že bola spísaná advokátom, tak ako tomu bolo v preskúmvanej veci, ide o neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, ktorého obligatónym právnym následkom je odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. f/ SSP.

23. Iný prípad by nastal, pokiaľ by zo žaloby bolo zrejmé alebo by dodatočne vyšlo najavo, že bola vypracovaná (spísaná) advokátom, avšak žalobca by k nej nepriložil písomné plnomocnenstvo advokáta. Vtedy by išlo o neúplné podanie vo veci samej a správny súd by mal povinnosť vyzvať žalobcu na jeho doplnenie v stanovenej lehote (§ 59 SSP).

24. Z obsahu súdneho spisu je nesporné, že správna žaloba podaná súdu dňa 19.07.2019 nebola spísaná advokátom, pretože z jej textu, jej príloh a ani z iných okolností takáto skutočnosť nevyplýva. K správnej žalobe nebolo aj napriek povinnej náležitosti podľa § 182 ods. 2 písm. a/ SSP pripojené splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa v konaní o všeobecnej správnej žalobe. Rovnako je nesporné, že sťažovateľa nie je osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa a nepredložil ani doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa zamestnanca alebo člena, ktorý za neho pred správnym súdom koná, a preto sa na neho nevzťahuje výnimka zo zásady povinného právneho zastúpenia uvedená v ustanovení § 49 ods. 2 SSP.

25. Aj keď sa krajský súd pokúšal odstrániť nedostatok právneho zastúpenia uznesením v zmysle § 49 ods. 1 a 2 SSP, sťažovateľ nepreukázal, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa a súdu nepredložil splnomocnenie oprávňujúce advokáta konať v jeho mene v konaní pred súdom spolu s podaním žaloby.

26. V konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného mal však žalobca povinnosť byť zastúpený advokátom už od okamihu spisovania žaloby, čo v preskúmvanej veci splnené nebolo.

27. Podľa § 7 písm. e/ SSP správne súdy nepreskúmvajú rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania.

28. Podľa § 98 ods. 1 písm. g/ SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak je neprípustná.

29. Kasačný súd sa stotožňuje s právnym názorom krajského súdu že žalovaný v oboch rozhodnutiach (č. OU-TN-OVBP2-2018/220474-2 zo dňa 10.08.2018 a OU-TN-OVBP2-2019/2276-7 zo dňa 01.04.2019) poučil sťažovateľa, že proti rozhodnutiu nemožno podľa § 12 ods. 2 správneho poriadku podať samostatné odvolanie, možno ho však napadnúť odvolaním proti rozhodnutiu vo veci samej a zároveň nie je preskúmateľné súdom podľa Správneho súdneho poriadku.

30. Postup krajského súdu považoval kasačný súd za správny.

31. Z uvedených dôvodov má kasačný súd za to, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

32. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

33. O trovách kasačného konania rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s ustanoveniami § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP a contrario tak, že sťažovateľovi nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní a žalovanému nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

34. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.